

طراحی مرکز فرهنگی و رفاهی

تألیف :

داود طالب زاده

سرشناسه	: طالب‌زاده، داود، ۱۳۷۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: طراحی مرکز فرهنگی و رفاهی / گردآوری و تالیف داود طالب‌زاده.
مشخصات نشر	: تهران : قلم علم، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۳ص. مصور. جدول. نمودار.
شابک	: ۲۵۰۰۰۰ ریال : ۲-۴۴-۰۰۲۷۲-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: موزه‌های علوم
موضوع	: موزه‌های علوم -- طرح و ساختمان
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۲ ۲طQ۱۰۵ / ۱۱
رده بندی دیویی	: ۵۰۷/۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۲۸۳۳۴۶

❖ عنوان کتاب:	طراحی مرکز فرهنگی و رفاهی
❖ مؤلف:	داود طالب‌زاده
❖ ناشر:	قلم علم - پایگاه فرهنگی
❖ چاپ:	اول - ۱۳۹۲
❖ تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
❖ خدمات چاپ:	امین
❖ شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۲۷۲-۰۴۴-۲
❖ قیمت:	۲۵۰۰۰۰ ریال
حق چاپ محفوظ است.	

مقدمه

این کتاب مروری است کوتاه بر ترویج علم و ایجاد تفکر خلاق در مکان هایی به همین نام (موزه های علوم و فناوری) مسئله ای که امروزه در روند رو به رشد احداث و راه اندازی موزه های مختلف در جهان مورد تاکید قرار گرفته، مسئله آموزش عامه و ایجاد تفکر خلاق است، بنابراین راه اندازی موزه های با هدف ترویج علم و همگانی سازی علم از اهداف و مأموریت دولت ها در حوزه سیاست گذاری ترویج علم به شمار می رود. تاسیس و شکل گیری ده ها هزار موزه علم در چند دهه گذشته در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه جهان مبین ضرورت حضور این موزه ها در عرصه جوامع است

سایت مجموعه در منطقه ۶ و ۷ تهران (تپه های عباس آباد) قرار دارد و فرآیند کار بر اساس چهار مرحله (۴ فصل) صورت گرفته است:

در فصل اول به شناخت موضوعی و مبانی نظری طراحی با توجه به مفاهیم بنیادی معماری و همچنین اصل موضوع طراحی که شامل کلید واژه های موزه، علم، فناوری، ... می باشد، پرداخته می شود.

در فصل دوم به مطالعه تطبیقی نمونه های موزه ای به تحلیل فضاها و نکات مشترک طراحی این نمونه ها پرداخته که از نتایج بدست آمده از این مطالعات تطبیقی برای رسیدن به فاز طراحی استفاده می شود.

در فصل سوم با توجه به برنامه ریزی فیزیکی و اصول و ضوابط طراحی به بررسی استاندارد فضاها مورد نظر با توجه به استانداردهای موجود در منابع معتبر برای رسیدن به فضاهای موجود در یک موزه (موزه علم و فناوری) پرداخته می شود. در این فصل همچنین به شناخت بستر طراحی یعنی شهر تهران و به طور خاص به منطقه سایت مورد نظر (تپه های عباس آباد واقع در منطقه ۶ و ۷ تهران) پرداخته می شود.

در فصل چهارم به تحلیل سایت از کل به جز برای رسیدن به تمامی نکات (محاسن و معایب) سایت برای طراحی و جاگذاری حجم، تعیین مسیر دسترسی ها (اصلی و فرعی، پیاده و سواره) پرداخته می شود.

با توجه به مطالعات انجام شده در فصل اول تا چهارم و نتایج بدست آمده از بررسی نقاط قوت و ضعف و فرصت ها و تهدید ها و تعیین استراژی های لازم برای طراحی و تنظیم برنامه فیزیکی طرح و اصول، ضوابط به طراحی پرداخته می شود که اهداف عملیاتی به شرح زیر است:

طراحی یک موزه علم و فناوری مشتمل بر واحد های آموزشی، نمایشگاهی، گالری ها، سالن کنفرانس و نمایش، کتابخانه، رستوران، کافی شاپ، فروشگاه، فضای تفریح و اداری در کنار این ها فضاهای سبز برای استراحت و تفریح

مورد نظر بوده است. آنچه مسلم است این است که در طراحی نباید ایده آل گرا بود و همواره واقعیات جامعه امروز و محدودیت ها را کنار امکانات دید.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

سیاسنامه

مقدمه

فصل اول - شناخت موضوعی و مبانی نظری طراحی

مقدمه

۱۲

سیری در مبانی نظری معماری

۱۳

فضادرمعماری

۱۳

کاستن ماده و افزایش فضا

۱۳

وجوه اصلی فضا

۱۵

موزه و تاریخچه

۱۷

خلاصه‌ای از تاریخ موزه در جهان

۱۸

خلاصه‌ای از تاریخ موزه در ایران

۲۰

اهداف موزه ها

۲۴

گردآوری

۲۴

نگهداری

۲۴

نمایش

۲۵

نقش آموزشی و فرهنگی

۲۶

تحرک و فعالیت

۲۶

گونه بندی موزه ها

۲۷

انواع موزه

۲۷

آموزش در موزه ها

۳۵

گردش سیاست فرهنگی موزدها

۳۵

برنامه درون موزه ای

۳۷

۳۷	۱. انواع برنامه ها
۳۷	۲. فعالیت درون موزه ها
۳۹	موزه علوم و فناوری
۴۱	آیکون یا شورای بین المللی موزه ها
۴۲	سیموست یا شورای بین المللی موزه های علوم و فناوری
۴۳	ECSITE (شبکه اروپایی و مراکز و موزه های علوم)
۴۳	ASTC (انجمن مراکز علوم و فناوری)
۴۳	NAMES (شبکه موزه های علوم خاورمیانه و شمال افریقا)
۴۴	معماری موزه
۴۴	تمهیدات معماری موزه
۴۷	گروه بندی ساختمان موزه ها به لحاظ تطابق هدف ساخت با عملکرد موزه
۵۰	نظریه معماری موزه ها
۵۲	نکاتی درباره فنون نمایش اشیاء موزه ای
۵۵	فصل دوم - مطالعه تطبیقی نمونه های موردی
۵۶	مقدمه
۵۷	تصویری نمادین از موزه های علوم و فناوری
۵۹	بررسی موزه های علوم و فناوری در کشورهای منتخب
۶۰	موزه علوم و فناوری ژرژ پمپیدو (ریچارد راجرز ، رنزو پیانو)
۶۳	موزه ی پلی کلی
۶۶	موزه ی ملی هنر
۶۹	مرکز هنرهای معاصر زنتال
۷۲	موزه علوم و فناوری پاورهاوس استرالیا (Powerhouse)
۷۵	موزه علوم و فناوری آلمان (The Deutsches Museum)
۷۶	موزه علم و صنعت آمریکا (The Museum of Science and Industry)
۷۸	موزه ملی علوم و فناوری تایوان (National Science and Technology Museum)

۸۴	موزه علوم و فناوری سوئد (The Swed National Museum Of Science and Technology)
۸۷	موزه علوم و فناوری کانادا (Canada Science and Technology Museum)
۸۹	موزه علوم و فناوری هند (India Science and Technology Museum)
۹۱	نتیجه گیری از فصل ۱ و ۲
۹۱	تحلیل یافته ها و مبانی نظری ایجاد موزه های علوم و فناوری
۹۲	بزرگی از لحاظ فضا و مجموعه
۹۲	اهداف
۹۳	برنامه ها
۹۴	مجموعه
۹۵	نمایشگاههای دائم، موقت و سیار
۹۵	منابع مالی
۹۵	معماری
۹۷	فضاهای فرهنگی و جانبی
۹۷	گردشگری
۹۸	موزه مجازی
۹۸	ساختار سازمانی
۹۹	سخن آخر
۱۰۱	فصل سوم - برنامه ریزی فیزیکی، اصول و ضوابط طراحی
۱۰۲	عرصه ها و بخش ها
۱۰۳	عرصه بندی به اعتبار بازدیدکنندگان
۱۰۲	عرصه عمومی
۱۰۳	عرصه خصوصی
۱۰۳	عرصه خصوصی، عمومی
۱۰۳	عرصه بندی به اعتبار عملکرد
۱۰۳	عرصه نمودها
۱۰۳	عرصه خدمات علمی و هنری

۱۰۲	عرصه کارگاهی و آزمایشگاهی
۱۰۲	عرصه اداری و خدمات رفاهی
۱۰۳	عرصه تحقیقاتی
۱۰۳	تاسیسات
۱۰۳	سیستم آبرسانی و فاضلاب
۱۰۳	سیستم تامین آب
۱۰۴	منبع ذخیره آب
۱۰۴	سیستم توزیع آب
۱۰۴	سیستم توزیع آب در محوطه
۱۰۴	۱. سیستم توزیع آب در داخل ساختمان
۱۰۵	سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب و آب باران
۱۰۶	سیستم گرمایش و سرمایش
۱۰۶	۱. شرایط داخلی ساختمان
۱۰۶	ب. دما و رطوبت نسبی
۱۰۷	ج. بررسی سیستم تهویه و تبرید
۱۰۷	د. فن کوئل زمینی یا توزیع هوای تازه مرکزی
۱۰۸	پیشنهاد سیستم تهویه و تبرید برای بنای موزه (طرح مورد نظر)
۱۰۹	استانداردها و ضوابط طراحی
۱۰۹	فضای فیزیکی موزه
۱۰۹	محل و ساختمان موزه
۱۰۹	تالارهای نمایش
۱۱۰	ویرترین
۱۱۰	ارائه و نمایش آثار
۱۱۱	۱. نحوه نمایش آثار
۱۱۲	ب. نمایش آثار در فضاهای باز و فضای سبز موزه
۱۱۲	تالار ورودی
۱۱۳	نور در تالارهای نمایش

۱۱۵	دیوار و کفپوش تالارها
۱۱۵	مراکز جنبی موزه
۱۱۵	ا. تالارهای نمایش موقت و سخنرانی
۱۱۶	ب. انبار مخزن
۱۱۶	ج. کارگاه
۱۱۶	د. آزمایشگاه
۱۱۷	ه. چایخانه و تریا
۱۱۷	فضاهای اداری، فنی، خدماتی و تاسیساتی
۱۱۷	بخش اداری
۱۱۷	تجهیزات فنی تاسیسات موزه
۱۱۸	سیستم برق
۱۱۸	سیستم تهویه
۱۱۹	آسانسور و بالابر
۱۱۹	ضوابط طراحی تالار
۱۱۹	دسترسی
۱۱۹	گنجایش مجموعه
۱۲۱	ضوابط ویژه معلولین
۱۲۱	فضاهای عمومی
۱۲۱	ورودی و گیشه
۱۲۲	سالنانتظار
۱۲۲	راهروها
۱۲۲	سرویس های بهداشتی
۱۲۲	فضای اداری
۱۲۳	صحنه
۱۲۳	انواع صحنه ها
۱۲۳	فضای حرکتی (حفره ارکستر)
۱۲۴	کنترل نور و صدا

۱۲۵	جایگاه شنوندگان
۱۲۵	حرکت در سالنها
۱۲۵	گالری ها
۱۲۷	پارکینگ ها
۱۲۸	ضوابط و استانداردها
۱۲۸	جدول فیزیکی فضاها با توجه به مترائ تک تک فضا ها
۱۳۳	نمودار نمادین سازمان و مدیریت موزه ملی علوم و فناوری
۱۳۴	فصل چهارم - تحلیل سایت از کل به جز
۱۳۵	مقدمه
۱۳۵	اطلاعات شهر تهران
۱۳۵	تاریخچه شهر تهران
۱۳۹	موقعیت جغرافیایی
۱۴۰	شرایط اقلیمی
۱۴۳	انواع آب و هوای
۱۴۳	میزان بارش
۱۴۴	رطوبت نسبی
۱۴۵	باد
۱۴۷	روزهای یخبندان
۱۴۶	منابع آب
۱۴۷	زلزله
۱۵۳	نقد و بررسی محیطی و مکانیابی سایت
۱۵۳	تاریخچه سایت (طرح جامع سابق تهران)
۱۵۷	حمل و نقل و شبکه راهها سایت مورد نظر (اراضی عباس آباد)
۱۵۷	برنامه ریزی کاربری زمین در عباس آباد
۱۵۸	شبکه معابر ارتباط شهری در عباس آباد
۱۵۹	تأمین برقی مصرفی
۱۵۹	شبکه تلفن

۱۵۹	شبکه آبهای سطحی
۱۵۹	شبکه فاضلاب
۱۵۹	زمین ساخت و خطر زلزله
۱۶۰	نتیجه گیری
۱۶۱	تحلیل سایت
۱۶۱	بستر طرح
۱۶۱	ملاحظات در مکانیابی پروژه
۱۶۴	معرفی سایت
۱۶۵	جهت گیری با توجه به اقلیم
۱۶۶	شیب و توپوگرافی
۱۶۷	ابعاد و اندازه و فرم زمین
۱۶۷	زون بندی و محور دید
۱۶۸	دسترسی ها
۱۶۸	کاربرهای اطراف
۱۶۸	نتیجه گیری از فصل ۳ و ۴
۱۶۸	آنالیز سایت
۱۶۸	ا. پتانسیل مثبت
۱۶۹	ب. پتانسیل منفی
۱۷۰	-مدارک طرح
۱۷۰	فصل پنجم - فهرست منابع و مآخذ